

Rapport fra reise til Sri Lanka 16.-19. februar 2015 v/Stig Utne

Reisen hadde to hovedformål:

- 1) å samtale med religiøse ledere og andre om den nye situasjonen som er oppstått i landet etter presidentskiftet, og
- 2) samtale videre om muligheten for økonomisk støtte fra norske myndigheter til healing memories-samarbeidet mellom kirkerådet NCCSL og Father Michael Lapsleys Institute for the Healing of Memories(IHOM) i Sør-Afrika.

Jeg hadde samtaler med følgende:

Den norske ambassadør Grete Løchen og ambassaderåd Knut Nyfløt - som alltid er preget av vennlighet og vilje til å bistå kirkenes engasjement, av kunnskap og nødvendig fortrolighet.

Den tidligere biskop i Colombo, Duleep de Chichera, en tilbaketrukket aktør med stort nettverk, skarpe analyser, gode teologiske refleksjoner og med viktige korrektiver til debatten om kirkenes rolle som minoritetsreligion i landet.

Den katolske biskopen i Mannar nord i landet, Rayappu Joseph, som selv er tamil, og som har levd midt i konflikten og krigen i nord i alle år. Det var mitt første møte med ham. Han er en dypt åndelig leder, forsvarer av sin kirkes selvstendighet og en som har valgt de fattiges side. (se nedenfor).

Hans katolske kollega i Anuradhapura, Norbert Andradi som er singaleser, og som jeg også møtte for første gang. Han delte mange av Mannar biskopens analyser(se nedenfor).

Venerable Sobitha, en av de mest innflyelsesrike buddhistmunkene i landet, var med i arbeidet med å samle oppisjonen og er nå med i den nasjonale komiteen på 10 som har tilsyn med 100-dagers programmet til den nyvalgte president Sirisena.

Møte med muslimske leke ledere(se nedenfor).

Møte med fagforeningsledere som arbeider for te-plantasjearbeidernes rettigheter. Dette er 25.000 familier som lever "utenfor" samfunnet, og som søker kirkens oppmerksomhet som medspillere i rettighetsarbeidet.

To menn som overlevde det store fangeopprøret i Colombos store fengsel i 2012, og som først nå - etter presidentvalget- har turt å stå fram med historien om ulovlige fengslinger uten lov og dom.

I tillegg til dette hadde jeg spennende og mer fortrolige samtaler med enkeltmennesker som bidro til relevante informasjon om det som skjer, og som har synspunkter på utlandets rolle i tiden som kommer.

Under NCCSLs generalsekretær Ebenezer Josephs besøk i Oslo 3.-6. mars vil det til møtet i MKR og i møte med NKR bli gitt en bred fortelling om den aktuelle situasjonen på Sri Lanka etter presidentvalget. Jeg velger derfor kun å vedlegge noen observasjoner om mitt møte med to livssynsminoriteter denne gangen; Den katolske kirke og muslimer.

Sri Lanka er er multireligiøst samfunn med en overveldende tung buddhistisk majoritet. Det er nødvendig å skjerpe blikket på de religiøse minoritetenes situasjon på Sri Lanka i tiden som kommer.

****

Møte med den katolske kirke

Jeg var sammen med biskop Joseph i Mannar i fire timer, og han var svært åpen. Han så på utsettelsen av FN-rapporten som rimelig og klok sett på bakgrunn av den nye situasjonen. Det vi gi tid til nødvendig dialog med FN og andre (f.eks. sørafrikanerne) om å få på plass en god oppfølgingsplan av den rapporten som nå trolig er ferdigskrevet, og som han mente ikke bør endres.

Han var ikke overrasket over at NPC-resolusjonen kom nå. Han ser den som en markering av alvoret slik nord ser det. Teksten er overdrevet, men det er elementer av folkemord i historien, mente han .

Det er nødvendig at regjeringen umiddelbart signaliserer ny giv i arbeidet med “Missing persons”, stiller nye ressurser til rådighet for det og begynner å besvare etterspørselen og klagene der de kan gi svar. Tatt i betraktning det store antallet dette gjelder, vil videreføringen av den nåværende passivitet fra regjeringens side utgjøre et betydelig troverdighetsproblem blant folket som valgte den nye presidenten, hevder biskopen.

Ellers mente han at tamilene burde samle seg om en bred valgallianse rundtTNA.

Han mente at tiden var inne for «de-banning»(gjeninntak) av navngitte personer som ikke er satt under kriminell etterforskning. Han nevnte spesielt fader Emmanuel.

Jeg nevnte for ham ideen fra den norske diasporaen at katolske prester i diaspora burde bringes sammen for å drøfte den nye situasjonen og se sitt ansvar som meningsdannere. Han ga umiddelbart sin tilslutning til dette og ville selv være til stede om dette ble gjennomført. Han mente at Norge kunne stå i spissen for dette ettersom det vil være et tiltak som vil komme hele landets framtid til gode.

Han bidro med – en for meg - tankevekkende analyse av grunnlovsformuleringen “unitary state”. Han mener at dette uttrykket ikke dekker de historiske realiteter. Sri Lanka har alltid hatt to hovedstrømmer/”rivers”, den singalesiske som har Aryan-bakgrunn og den tamilske som har Dravidian-bakgrunn. Begge har hver sine historiske hjemland, hvert sitt språk, hver sin kultur og hver sitt økonomiske struktur som gjør dem til «nations».Til sammen utgjør dette Sri Lankas «national heritage». En ny grunnlovsformulering må anerkjenne at Sri Lanka er en multietnisk og multi-religiøs stat. Det er innenfor en slik ramme at makt må fordeles innenfor en stat. Men å kalle den “unitary”blir da tildekkende.

Det var interessant at hans singalesiske kollega i Anarudhapura, biskop Andradi som jeg også hadde samtale med, syntes å dele denne oppfatning.

Jeg møtte forøvrig en advokat som sitter i Ranils ekspertgruppe for grunnlovsrevisjon. Denne gruppen på fem består (tilfeldigvis?) av hele fire advokater med kristen minoritetsbakgrunn. Han ble interessert i det revisjonsarbeidet av statens verdigrunnlag som nylig er gjort i Norge. Han ba meg undersøke om det er vilje til å invitere to representanter for denne gruppen til Norge. Jeg vet for lite om hvor viktig Ranils ekspertgruppe er. Den skal vel utrede UNPs posisjon til grunnlovsrevisjonsarbeidet. Har dere tanker om dette, hører jeg gjerne om dem.

Møte med muslimske ledere

NCC har startet en "kontakt-runde" med de andre religiøse minoritetene. Dette er et interessant strategisk initiativ. Jeg deltok i et samtalemøte med muslimske leke ledere. I samtalen kunne jeg høre et tydelig ønske fra begge om tettere kontakt fordi de er minoriteter. De vil formalisere kontaktarbeidet ved å danne et muslisk-kristent kontaktforum. Her vil de søke å drøfte utfordringer de har felles som minoriteter i et land med så sterk flertallsreligion. De vil søke å "spotte" mulige brennbare saker før de kan blusse opp. De vil stå sammen når kirker og moskeer utsettes for ekstreme grupperes vold, de vil søke å vokte Sri Lankas minoritetslovgivning etc.

Denne samtalen fant jeg forfriskende ettersom den også kommer som resultat av forventninger livssynsminoritetene har til den nye presidentens "good governance"-program.